

1917 - 1923

In 1917 kregen de broeders van de raad het steeds drukker. De huisbezoeken waren soms heel zwaar omdat menig broeder of zuster weer terugviel in de oude gewoontes en door de voorganger en raadsleden steeds weer bezocht en vermaand werden. In juni werd het huisje naast de kerk gekocht voor fl. 870,- (dit bedrag werd geleend van de voorganger onder voorwaarde dat het z.s.m. terug werd betaald) en werd verhuurd aan een gemeentelid die dan ook het kosterwerk moest doen tegen een redelijke vergoeding. Vanaf november werd eens per week op woensdag avonddienst gehouden in het lokaal 1° Kruisdiep, vanwege “schaarste van het licht”. Hiermee werd de straatverlichting bedoeld. En zo hoefden de mensen niet helemaal van “voor naar achter” te lopen. In maart 1918 werd het lokaal 1° Kruisdiep gekocht van bakker de Boer voor fl. 1350,- zodat het eigendom van de gemeente werd. In augustus van dat jaar werd er in de kerk elektrisch licht aangelegd dus was het afgelopen met de petroleumlampen, wat de koster veel werk bespaarde. Ook werd in ditzelfde jaar het perceel grond gekocht naast de kerk om daar in de toekomst een pastorie te bouwen. De voorganger woonde nog steeds in een huisje van een gemeentelid voor fl. 130,- per jaar. In 1919 kwamen de broeders van Ter Apel met het bericht dat zij grond konden kopen voor het bouwen van een eigen lokaal aan de Hoofdkade. De raad werd gemachtigd dit te bekijken en na overleg werd besloten tot de aankoop. Het lokaal 1° Kruisdiep werd afgebroken en hiervan werd het lokaal in Ter Apel gebouwd. Dat dit lokaal er kwam betekende niet dat Ter Apel een zelfstandige gemeente werd. Ze bleven gewoon leden van Nieuw Weerdinge. De inwijdingsdienst was in oktober van datzelfde jaar. Elke zondagmiddag en twee keer per maand ‘s avonds was er een dienst o.l.v. Ds. Huizinga. De grond aan het 1° Kruisdiep werd verkocht en de zondagschool werd verdeeld over die aan de Oude Schutting en de kerk. Bij de gemeente Emmen werd een aanvraag ingediend om zondagschool te mogen houden in de openbare school bij de Roswinkelerbrug. Ook werd in dit jaar begonnen met een meisjesvereniging. Op 12 mei van dat jaar overleed de stichter van onze gemeente, Philip Lindeman, op de leeftijd van 85 jr.

Tussen alle werkzaamheden door werd ook nog de pastorie gebouwd zodat de voorganger voortaan naast de kerk woonde.

Op de laatste vergadering van dat drukke jaar werd besloten om samen met de Nederlands Hervormde gemeente te trachten een Christelijke school te stichten. In het begin van **1920** blijkt al gauw dat de kerk veel te klein is en dus moet er weer verbouwd worden. Tijdens de verbouwing stelde br. Kamst zijn schuur beschikbaar voor de diensten. In Ter Apel wilde men graag een eigen Avondmaalsstel en

men wilde hiervoor een collecte houden. Dit werd niet goedgekeurd door de raad. De voorganger stelt voor om hem te komen feliciteren met zijn verjaardag en dan allen iets te geven voor bovengenoemd doel. Dit werd wel goedgekeurd maar, zo bleek enige dagen later, het was niet meer nodig omdat een lid fl. 125,- had geschonken. Aan het eind van ditzelfde jaar werd het voorstel aangenomen om in **1921** de Algemene Vergadering van de Unie in Nieuw Weerdinge te houden. Het jaar **1921** begon goed. De gemeentekas bleek met een saldo van fl. 491,991/2 goed gevuld, de armenkas had een saldo van fl. 262,59 en de zendingskas was nog gevuld met fl. 1,93. De gemeente was, aldus de voorganger, financieel rijk gezegend. In het begin van dit jaar werd het muziekkorps der gemeente opgericht. Dit was vond men in het belang van de gemeente en de jongemannen der gemeente.

De waterput bij de kerk werd als erg gevaarlijk beschouwd en de koster kreeg opdracht hier wat aan te doen. Een plank met een paar stenen er op moest voldoende zijn volgens hem en dat werd goedgekeurd. In de zelfde vergadering vroeg de voorganger of er iets gedaan kon worden aan het rumoer in de kerk voorafgaande aan de

prediking. Hij vond dat de broeders en zusters deze tijd door moesten brengen met gebed en Bijbellezing om zich zo op de dienst voor te bereiden. Aldus werd besloten en dit zou de gemeente de eerstkomende zondag meegedeeld worden. In de nacht van 19 op 20 juni werd de kosterwoning door brand verwoest. Ook de doop- kleding die hier was opgeborgen ging verloren. Voor de koster werd een woning gehuurd van de Woningbouwvereniging en besloten werd om van de resten van het afgebrande huis een schuur achter de kerk te bouwen. De schade van de brand (fl. 1400,-) werd vergoed door de verzekering inclusief de doopkleding. Hoewel de gemeente groeide waren de leefomstandigheden heel erg slecht, er was grote armoede onder de bevolking en daarom werd een comité van vier broeders opgericht die de opdracht kregen om bij de welgestelden in de gemeente steun te krijgen voor de allerarmsten onder de leden. Aan het eind van dit jaar telde de gemeente 237 leden. Op de jaarvergadering van 18 januari **1922**, die werd bezocht door 190 leden, werd door een gemeentelid een verzoek ingediend voor betere brandstof in de kerk, zodat de vrouwen goede kolen in de stoven kregen. Het antwoord was dat er genoeg brandstof in de schuur lag en dat het aan de koster werd doorgegeven, met de boodschap dat hij de kachels eerder moest

aanmaken. In het voorjaar van **1922** kreeg de kerk een grote schoonmaakbeurt. Het plafond werd gewassen en de muren werden opnieuw gewit. Dit was ook echt nodig omdat het in die tijd de gewoonte was dat de broeders in de kerk, totdat de preek begon, hun pijp of sigaar rookten. Ds. Huizinga vertrok naar Hengelo en in oktober deed ds. Reiling zijn intrede in onze gemeente.

Een nieuwe voorganger bracht ook weer nieuwe ideeën mee en dat werd al snel duidelijk. Voor het Godsdienstonderwijs werd een kaart van Palestina gekocht zodat iedereen een beter beeld kreeg van de plaatsen en streken die in de Bijbel genoemd werden. Ook begon ds. Reiling een cursus voor de leiders van de zondagsscholen. Dat dit zijn vruchten afwierp was wel duidelijk. In dit zelfde jaar waren er vijf zondagsscholen met in totaal zo'n 500 kinderen. Ook de verenigingen voor oudere en jongere jongens en meisjes bloeiden op onder enthousiaste leiders/sters. Op de eerste vergadering in januari **1923** kwam er een klacht van een broeder i.v.m. de mannen van de muziekvereniging. Tijdens de repetities werden de fietsen in de kerk gezet. De kerk werd vies en de banken beschadigden. Ze deden dit omdat de fietsen uit de stalling buiten gestolen werden. De voorganger loste dit op door toestemming te geven dat de fietsen dan maar tussen de kerk en de pastorie gezet moesten worden. Daar stonden ze wel veilig volgens hem. Op de volgende vergadering kwam een agendapunt aan de

orde wat al enige tijd speelde: **“het doopwater”!** Dit was koud en werd niet verwarmd, niet in de zomer en niet in de winter. Iemand stelde voor om er heet water bij te doen maar enkele broeders meenden dat dit niet Bijbels was. De voorganger zei dat hierover niets in de Bijbel stond en na enig overleg werd besloten het water toch iets te verwarmen en t.z.t. een verwarmingstoestel te kopen. Er was een klacht binnengekomen dat enkele jonge zusters hun aandacht niet bij de prediking hadden. Zij konden een bezoekje van de raad verwachten. Het verzoek, ten tijde van ds. Huizinga, om stilte voorafgaande aan de prediking was allang weer vergeten. Een broeder kwam met het idee om voor de prediking enkele liederen te zingen om zo het gebabbel tegen te gaan. De zondagsscholen

groeiden de huizen van de betreffende leiders uit en er werd gekeken of er naast de huizen houten gebouwtjes konden komen om zo de kinderen toch te kunnen onder wijzen. Wel kregen ze de boodschap mee dat hiervoor niet in de gemeente gecollecteerd mocht worden. Enkele broeders negeerden dit en gingen toch met de pet rond. Ze kregen de dringende boodschap het geld terug te brengen naar de gevers en zelf voor de benodigde materialen te zorgen.

Begin 1924 werd het voorstel gedaan om het roken in kerk (tijdens de dienst) te verbieden. Ook kwam aan het licht dat enkele broeders van de gemeente zich bezig hielden met smokkelen. Dit werd in deze streek veel gedaan. De raad was van mening dat dit niet mocht worden gedaan door leden van een Christelijke gemeenschap. Ze moesten er onmiddellijk mee stoppen anders werden ze geschrapt als gemeentelid.